

Dirk Musschoot, 100 Jaar Titanic. Het verhaal van de Belgen en de Nederlanders, Tielt, 2011, 264 p.

Op 15 april 1912 was het precies 100 jaar geleden dat de RMS Titanic verging na een botsing met een ijsberg voor de kust van Newfoundland. Het is dan wel niet de grootste, maar dan

toch de bekendste en meest dramatische scheepsramp uit de geschiedenis. De verjaardag was de aanleiding voor talrijke herdenkingen, documentaires en nieuwe publicaties. Het was al bekend dat er 27 Vlamingen aan boord waren en 3 Nederlanders. Ze betaalden een zware tol: de Nederlanders kwamen allen om het leven en maar zeven Belgen overleefden de ramp. Journalist Dirk Musschoot wijdde aan de Vlamingen in 2000 al een veel geprezen boek.¹

Ter gelegenheid van de 100ste verjaardag zorgde hij voor een compleet vernieuwde en fel uitgebreide editie. Het boek valt uiteen in drie verschillende delen. In het eerste hoofdstuk vertelt de auteur het verhaal van de bouw en het verloop van de eerste en enige vaart die het schip heeft gemaakt. De illustraties tonen ten overvloede de enorme afmetingen en de ongekende luxe aan boord, maar ook het contrast met de lagere klassen. In de hoofdstukken 2 tot 13 gaat de auteur uiterst gedetailleerd in op 30 Vlamingen en Nederlanders. Telkens vertelt hij hun voorgeschiedenis, de reden van hun vertrek, wat hen aan boord is overgekomen en voor de geredden hun latere lotgevallen. De meesten waren relatief arme landverhuizers afkomstig uit Oost- en West-Vlaanderen. De anderen waren enkele rijkere dames die gered werden, een Antwerpse diamantair met Oostenrijks-Hongaarse nationaliteit die om het leven kwam en de eveneens verdrinken Luikse violist Georges Krins. Eveneens aan boord was de Nederlandse jonkheer Johan George Reuchlin, directeur van de Holland-Amerikalijn.

De hoofdstukken 14 tot 18 handelen over de reacties in de pers van de Lage Landen op de ramp, de ontelbare herdenkingen, de memorabilia en boeken, de films die over de Titanic zijn gemaakt en liederen die markzangers hebben gezongen. Vooral de films hebben de herinnering levendig gehouden: eerst stomme en primitieve films en later grote producties, denk maar aan de kaskraker *Titanic* uit 1997 met Leonardo di Caprio en Kate Winslet in de hoofdrol. Opmerkelijk is het verhaal van de nazipropagandafilm *Titanic* uit 1943, die er kwam op bevel van Propagandaminister Joseph Goebbels en die tijdens de laatste bezettingsmaanden ook in ons land te zien was. Daarin was een totaal verzonnen Duitse eerste officier de enige goede aan boord en alle andere personages waren decadente nietsnutten. Paniekcènes waren weggeknipt. Pas in 2005 kwam de volledige versie van de prent uit op dvd.

De illustraties maken het boek pas echt bijzonder: de auteur verzamelde immers ontelbare postkaarten, overlijdensberichten, brieven, foto's, tekeningen, posters en affiches. Ook ging hij op zoek naar de huidige gedenkplaatsen van de Titanic en van de ramp. De meeste geborgen slachtoffers liggen begraven op kerkhoven in Halifax, Nova Scotia. Maar ook in Vlaanderen zijn er gedenkplaatsen te vinden. In 2000 noemde het Gentse stadsbestuur bijvoorbeeld een straat naar Mathilde Pede (1874-1953), een overlevende passagier van de Titanic. Uitgeverij Lannoo zorgde voor een uiterst fraaie uitgave.

Sam Van Clemen

(1) Dirk Musschoot. *De Vlamingen op de Titanic*. Tielt, 2000.